

ПИЕР БОАЛО, ТОМА НАРСЬОЖАК ПЕСЕН, КОЯТО УБИВА

Превод от френски: Неделчо Драганов, 1970

chitanka.info

Ремон включи един след друг двадесет и двата телевизора, подарени му от неговите почитатели по случай последния му успех: „Ла телè, олè!“ Двадесет и два телевизора! Между тях имаше малки, с по две никелирани антени като рогца на марсианци, а други бяха обемисти като мебели и „стомасите“ им бяха натъпкани с бутилки „Чинцано“, „Дюбоне“, „Олд Кроу“, „Смирнов“... Можеше по цял ден да се налива, когато духът отпадеше... Сега всички тези екрани, обърнати към Ремон, разливаха в ателието светлина като при пълнолуние. Гръмна оркестърът на Пари-Клуб. Врявата принуди Валерй да излезе от тоалетната.

— Спри! — извика тя. — Човек може да полудее!

И посегна към най-близкия апарат, но Ремон я сграбчи за китката:

— Не пипай!

— Вече си пил — каза тя. — Ставаш непоносим, Ремон!

— Ре... Моля те да ме наричаш Ре... Него наричаш Крис, нали!

Едва се сдържа да не му отвърне, че Кристиан Марешал е вече знаменитост, докато той... Но защо да раздухва караницата? Силуети изпълваха стаята; в едър план — някакъв писател ги обграждаше от всички страни, после на екраните се появи фолклорна група, чийто танц се разсипваше около тях под звуците на гъдулка...

— Човек би помислил, че се намира в твоето село — каза Валерй.

— Искаш ли ръката ми? — злобно подхвърли Ремон.

Внезапно върху стените се появиха един до друг: Крис, с пригладени коси, сияеща усмивка и дързък поглед държеше китарата си, както се държи куче за каишката; и Корин — слаба, мрачна, измъчена, с изкуствени, дълги като великденчета мигли и тънки устни. Но щом извърнеше глава към Кристиан, в погледа й проблясваше вълнуваща нежност.

— Уличница! — изсъска Ремон.

Той се хвърли по корем върху дивана и подпря с ръце главата си: беше зашеметен от гледката, Корин припомняше как на някакъв конкурс за певци-любители се е запознала с Кристиан и как е била пленена от неговия глас.

— Не е вярно — изръмжа Ремон. — Той пее като ютия... И после какво? Да не би да получи голямата награда?

— Млъкни — каза Валерѝ. — Непрекъснато говориш.

Корин обясняваше защо е решила да даде възможност на Крис да опита късмета си.

— Но вие имате и други момчета, нали? — запита конференсието.

— Да, разбира се.

— Ще видиш, че нищо не ще спомене за мен — извика Ремон. — Ето! Какво ти казах? За нея съществува само този нехранимайко!

Корин обясняваше защо е организирала спектакъла в „Атения“. Тя беше убедена, че Крис е вече достатъчно прочут и може да се представи със самостоятелен концерт. Оливие Жод е композирал специално за него шест нови песни.

— А! Какъв свят! — извика Ремон. — Чу ли! Жод много добре знае, че тя е метреса на Крис. Няма значение! Написах ти шест песни! Ти отмъкваш жена ми, но въпреки това аз ти помагам!

Той заудря с юмруци възглавницата, върху която се бе подпрял.

— Не, не и не! До гуша ми дойде!

— Трябваше да си останеш в Сен-Флу — каза Валерѝ, като грижливо слагаше червен лак на ноктите си. — Колко още неща ще видиш тук, зайчето ми!

Конференсието запита Корин не съжaliaва ли, че се е отказала от кариерата си на певица. Миг напрегната тишина. Двадесетте и две измъчени лица на Корин сякаш се съветваха с Ремон. Бавно потрепване на клепките...

— За нищо не съжaliaвам. Какво повече бих могла да постигна?

— Разбира се! — каза Валерѝ, без да вдигне очи. — Петдесет и пет лазарника! Вече толкова пъти са ѝ опъвали лицето, че не може да се усмихне, без да пукне кожата на шията.

— Сега моята задача е да откривам млади таланти — продължи Корин.

— Това, което Корин Берга не ни казва — продължи конференсието, — но което всеки знае, е, че несъмнено в цяла Европа — и аз подчертавам думите си — няма по-прозорлив импресарио от нея... Нужно ли е да изреждам всичките знаменитости на мюзик-хола, които тя е създала? Повярвайте ми, скъпи Крис Марешал, вие сте в добри ръце, в „Атения“ ви очаква голям успех... Припомнете ни датата!

— На 14-и — каза Крис. — Предпочетохме да избегнем 13-и.

— И така, след три дни — заключи конференсието. — Ние всички ще отидем да ви ръкопляскаме. А сега какво ще ни изпълните?

— „Спах до теб“, текст и музика Оливие Жод.

— Слушаме ви.

Ремон подскочи.

— Те ме предизвикват! — изкрещя той. — Вал, в края на краищата нали тя ми бе обещала тая песен! Да или не?

Със стиснати юмруци, облечен в своята пижама на черни и златни райета, той бе застанал срещу другия, който сякаш настъпваше от всички ъгли на стаята, с насочена напред китарата. Ремон отмахна един кичур, който падаше над очите му, и се огледа за Валерѝ.

— Сега разбрах: искат да ме съсипят... Да, разбира се. Аз им преча.

— Какво толкова се чудиш — каза Валерѝ, — неговият стил е сантиментален. Докато ти си по-скоро човек на хрумвания, един весел певец...

— Пет пари не даваш за мен!

— Не е вярно. Сравни... Той напомня Тино Роси... А ти — по-скоро Бурвил.

Валерѝ се наведе тъкмо навреме. Чашата се разби о стената и звънът от счупването се смеси с първите звуци на китарата. Тя избяга в тоалетната. Когато чу шума от превъртането на ключа, Ремон повдигна рамене.

Весел певец! Той още предъвкваше своя гняв, когато Крис започна със своя тенорен, още дрезгав глас:

Спах до теб.

Спомняш ли си, русокоса моя?

Цялото щастие на света

влезе под нашия покрив.

Ремон затропа с крака, сякаш за да преодолее някаква внезапна и непоносима болка. Той би направил истински фурор с тази песен! Гвоздеят на лятото! А сега поради подлостта на Жод по всички плажове, във всички модни кабареа, по улиците, от отворените

прозорци ще слушат тази музика, извивките на Крис, въздишките му, неговите изящни задавяния.

*Остарях до теб.
Ти ми измени, русокоса моя.
Цялата скръб на света
влезе под моя покрив...*

Краката на Ремон се оплетоха в колана на пижамата му, паднал на пода. Той го взе и го размаха като камшик.

*Ще умра далеч от теб,
но винаги ще те обичам, русокоса моя.
Всичката радост на света
си отиде заедно с теб.*

Бедният жалък Жод, който доверява отчаянието си на своя млад съперник. Това бе прекалено смешно! С един замах Ремон запрати надалеч цигарената си кутия „Голоаз“. И изведнъж започна да удря, където му падне... Плясъкът на колана заглушаваше музиката, накъсваше думите.

*... до теб
... русокоса моя
занапред сам в света
... сянка след тебе.*

Валерѝ показва разчорлената си глава.

— Престани — извика тя. — Ти си луд!... Не! Само не пишещата машина!

Тя се хвърли върху Ремон в момента, в който той се готвеше да запрати малката пишеща машина „Ремингтон“.

— Слушай, защо е нужно това! Ремон... Успокой се!

— Ще си отмъстя. Кълна ти се, че ще си отмъстя.

Крис се покланяше. Избухнаха ръкопляскания. Лицето на Корин отново се появи върху всички екрани. Ремон намота колана си около врата на Валерй.

— Виж — изръмжа той. — Ето какво ще им направя... И ще започна с Жод...

— Пусни ме — изхълца Валерй. — Душиш ме!

— Шегувам се! Аз съм веселяк, шегаджия, смешник.

Гласът му заглъхна. Той пусна колана и мърморейки си, завъртя копчетата едно по едно. С постепенното изчезване на образа на Корин яростта му се усмиряваше. Отново стана тихо.

— Хубаво си се натряскал — каза Валерй.

— Това облекчава!

Той отвори една „Олд Кроу“ и пи уиски направо от бутилката, без да опира гърлото й до устните си, както пиеха мъжете от неговото село. После бързо се преоблече: сив велурен панталон, пастелносин пуловер, мокасини.

— Излизаш ли?

— Ще му говоря.

— На кого?

Ремон избухна.

— На Жод, разбира се. Той ми обеща. Няма да оставя да си играят с мен като с хлапак. Това е моята песен. Тя ми е обещана. И ако откаже, ще му счупя мутрата... Хайде, махай се оттук!... Постоянно се мотаеш в краката ми.

Той я цапна неочаквано, отвори шкафа, изхвърли на земята чорапи, ризи и накрая измъкна един малък пистолет 6,35.

— Ре... Ти няма да...

— Разбира се, че не, глупачке. Това е само за да направя разговора по-интересен. Той все пак ще трябва да избира... Тях или мен.

— Ре... Моля те... Почакай ме, Ре.

Той вече бе прекосил стаята...

— Ре... Ще дойда с теб.

Ремон грубо тръшна външната врата. Колата му бе там, малка кола MG с подвижен гюрук, която бе купил с първите си хонорари. Тя беше обещание за успех, богатство, лукс, могъщество. Седна зад

волана и почувствува, че смелостта му го напуска, както ранения — последните му сили. Толкова усилия! Толкова надежди! Четири грамофонни плочи, изтръгнати... всъщност изтръгнати от кого? От целия този тъмен свят на съперничество, интриги, рисковани комбинации... Но парите започнаха да текат. Та нали доказателството, че успехът бе тук, вързан в кърпа, е появяването на Валерй... По инстинкт тя бе подушила добрата сделка... Значи, трябва, без да подбираш средствата, да бъдеш по-силният. Крис беше ли се поколебал?

Ремон запали мотора. Тази песен струваше милиони, достатъчно, за да се купи цяло студио с балкон в шестнадесетия район на Париж и да се отърве от мръсното си ателие на улица, която завършва с баир и пусто, буренясало място. Улица Габриел! За щастие никой не знае къде се намира. И човек винаги може да подхвърли с безразличие: „Това е Монмартр!“ Честта е спасена!

Спах до теб.

Спомняш ли си, русокоса моя?

Ремон изруга. Още колко дни ще го преследва тази песен и ще пулсира в него като абсцес? Той натисна амбриажа. Жод живееше на улица Боеси. Жалък тип! Но несравним творец на песни, рефрени, на незабравими мелодии. Втори Венсан Ското, казваха хората. Във всеки случай жалък тип, попаднал във властта на Корин, която го караше да се претрепва от работа и му изменяше с първия срещнат.

Цялата скръб на света...

Глупак! Бива го само да хленчи в сладникави напеви. Вярно е, че на неговата възраст... Сигурно караше шестдесетте, татко Жод! И му личаха: съвсем грохнал, мъничък, облечен в своите безупречни морскосини костюми, имаше вид на човек, който винаги е готов да приема съболезнования.

Използувайки една пролука, Ремон ускори ход, като се опияняваше от грохота на мотора. Ето какво трябва да се спаси — бързината, движението, радостта да задминаваш всички, с риск да се блъснеш. Толкова по-зле за стария, ако не се отдръпне навреме!

Един мерцедес се отмести. Ремон се настани на освободеното място. Познаваше сградата — беше идвал веднъж, точно след финала, който той бе спечелил над Крис. Тогава Ремон беше само едно високо мършаво момче, лошо облечено, зелено от страх и все още зашеметено. Оттогава все пак той напредна. Стана дързък. Ето защо в асансьора дори не обмисляше думите си. Знаеше, че лесно ще заглуши гласа на другия и само трябваше да се отпусне. Ще излее всичко, което му тежи на сърцето. Всичко!

Ключът беше на вратата. Влезе, позна вестибюла, мобилиран като будоар, послуша се. Холът беше вляво; кабинетът — в дъното. Навярно Жод стоеше в кабинета си — малка стая, претъпкана с вещи, — където композиторът обичаше да се оттегля, да слуша плочи, да гледа телевизия.

Той наистина беше там, обесен на дръжката на прозореца, извърнал към Ремон това, което преди бе едно деликатно и чувствително лице. Ремон се смрази. Краката му трепереха, защото никога не бе виждал обесен и защото това беше непоносима гледка: но гневът му още го поддържаше. Нещо кисело-тръпчиво изпълни устата му. Поднесе носната кърпа към устните си, без да откъсне поглед от другия. От телевизора се разнасяше тихата музика на една интермедия. На екрана бавно минаваха водни лилии, виждаше се езеро, което отразяваше облаците. Мъртвите очи отразяваха езерото.

С безкрайно усилие Ремон раздвижи крака, като плувец, попаднал в течение. Да отреже ли въжето? Преди всичко това не беше въже, а някаква черна и златна тъкан; виждаха се и други смущаващи подробности... тази чашка, още пълна с кафе, върху една ниска маса... Несъмнено Жод току-що бе станал. Беше облякъл халат върху пижамата си. Навикнал бе да си ляга в три часа сутрин. Той композираше, когато другите спяха.

Цялото нещастие на света...

Мелодията звучеше в главата на Ремон. Той се отпусна отмаял върху старото кожено канапе, толкова пъти показвано в списанията. От това бавно дефилиране на водните лилии му се повдигаше. Той угаси телевизора — настъпи такава тишина, че чу как бие сърцето му и се упрекна, загдето е още жив. О! Толкова малко жив! Наистина по-малко жив от най-бедния овчар от Планез. Ако беше останал там!... Искрено казано, ако бе останал там... щеше да умре от скука сред Катрин и децата... Той погледна Жод, сякаш още можеше да очаква съвет от него, но Жод бе отишъл при отчаяно влюбените от неговите песни.

Да телеграфира? На кого? На полицията ли? На някой лекар ли? Какво е нужно да се направи в такъв случай? Най-простото нещо бе да съобщи на портиера... Но за това трябваше да стане... Още малко... точно колкото е необходимо да осъзнае какво се е случило, да се убеди, че Крис бе спечелил. Не е нужно да имаш голямо въображение, за да видиш заглавията на вестниците: „Смъртта на Оливие Жод“... „Последната му песен“... „Песента, която убива“... И снимките на Жод, Корин, Крис... Милион плочи, продадени за един месец... славата... договорите... турнетата... докато той навярно ще търси нов композитор, може би дори нов издател... защото Крис ще използва случая да се освободи от един съперник и понеже от Корин зависеха печалбите на грамофонните плочи „Юпитер“, достатъчно бе Крис да подхвърли някоя мръсотия за него... сега, когато Жод не бе вече жив, за да го покровителства.

Чу приглушения шум от асансьора на етажа, затварянето на решетката, потрепването на токчетата на Валерй и машинално си помисли, че е имала късмет да намери такси. После с някакво вътрешно задоволство си представи как тя ще припадне и се заслуша в стъпките, които се приближаваха.

Не! Валерй само изхълца смешно и изпусна ръчната си чанта. Е да, преди да се провали като актриса в мюзик-хола, тя бе имала време да мине покрай доста нещастия и драми. Валерй бързо се свързе и бавно се приближи до трупа.

— С колана на пижамата си — измърмори тя. — Какво странно хрумване! Освен ако...

Тя погледна Ремон.

— Скарахте ли се?

— Не. Намерих го така.

— Питам те заради теб... Как влезе?

— Ами... както и ти. Ключът е на вратата. Предполагам, че е искал да го открият бързо... Внимавай, Вал! Ако мислиш, че...

— А! Моля те. Срещна ли някого?

— Никого.

— Къде остави колата?

— Долу... на петдесет метра.

— И тук ни провървя — каза Валери. — Поради задръстването аз слязох на Сен Филип. Значи, в това отношение сме предпазени. Не ни заплашват никакви свидетели.

— Но моля те, аз...

— До нищо ли не си се докосвал?

— Загасих телевизора.

Тя взе чантата си, извади кърпа и грижливо избърса копчето на телевизора и дръжката на вратата. После хвана Ремон за ръката.

— Ела... Побързай.

— Трябва да съобщим...

— Да съобщим! За да ни задържат, разпитват... Хайде, ела.

Той се остави да бъде повлечен, напълно олекнал, почувствувал внезапно, че още е само чужденец в този град. Валери седна зад волана.

— Ще отидем в студиото — реши тя. — Запомни: ти имаш запис... Ще пристигнем със закъснение. Постарай се да изглеждаш спокоен.

— Кълна ти се, Вал, че аз...

— Ще разговаряме по-късно. Успокой се.

Ремон изпадна в странен кошмар; отделните фрагменти, спомени, случки губеха в неговото съзнание логичната си връзка... Корин и Крис току-що бяха пристигнали, след интервюто си в Пари-Клуб... По-късно той отлично си спомняше това. Около тях се намираха всички, на които животът минава в кулисите на студиото за записи, филмовите площадки на телевизията и киното, в малките клюкарски барчета; хората, които измислят забавните анекдоти, зловните интрижки, които обикалят Париж през деня, и наблюдават сити от задоволство как големите звезди се изяждат помежду си.

Шушнеха си в ъглите за отношенията между Корин и Кристиан, тихичко се смееха, но приветствуваха Крис, станал вече истинска знаменитост. И Ремон непрекъснато чуваше до себе си Валерѝ, която му шепнеше:

— Дръж се!

Корин го забеляза и изтича при него да го целуне.

— Моят малък Ре... Опитях се да ти се обадя снощи... Никой не отговори... Но Оливие е съгласен. Ще ти напише една песен... Нещо забавно, нали разбираш в какъв стил.

Тя говореше така бързо, че беше безполезно да се опитва да ѝ отговаря. Какво да отговори? Че Оливие там... И Валерѝ, която непрекъснато шепнеше: „Не се отпускай... Не се отпускай...“ Би дал всичко за чаша алкохол.

После — празнина в спомените му. Корин му подхвърляше:

— Не се сърди, мой малък Ре... Ще видиш... Ще ми благодариш...

По-късно забеляза, че Валерѝ говори с Кристиан. Кога се бе отдалечила от него? И защо тъй глупаво се подмилкваше на този кретен, който непрекъснато позираше. Несъмнено тя хитруваше. Беше твърдо убедена, че е убил Жод.

Пак преход в празното, една черна дупка... Настана някаква блъсканица. Той бе притиснат от група хора, които се бяха струпали около някакъв телефон. Седнала на страничната облегалка на един фотьойл, Корин казваше, обезумяла от ужас:

— Но това е невъзможно, господин комисар!... Когато се разделихме... Да, снощи...

Тя бе заобиколена от очи, които я наблюдаваха, ровеха се в нея.

— Работеше както обикновено... Беше напълно нормален... Ало?... Да, слушам... Но защо ще се самоубива?

Вдигна се глъчка, която заглуши гласа ѝ... Някой до Ремон промърмори:

— Тя пита защо се е самоубил? Забавно!...

И отново стана тихо; около Корин кръгът се стесни, както правят любопитните на улицата около някое тяло, опръскано с кръв.

— Да — призна Корин, — той страдаше от депресии... винаги беше малко претоварен... но ние всички сме така.

— Особено Крис, откакто е с нея! — прошепна отнякъде женски глас.

— Идвам веднага, господин Комисар.

Корин затвори телефона, обсипаха я със съболезнования, а също и Крис, който не знаеше много добре как да се държи. Корин заплака. Вълнението се предаде на повечето от присъстващите. Оплакваха Жод; до вчера го презираха малко, но го обичаха. А сега го обичаха още повече, защото съумя да напусне сцената безшумно, деликатно, както винаги бе и живял.

Крис помогна на Корин да стане. Други ръце я подкрепиха. Повдигнал се на пръсти, Ремон видя лицето ѝ — лъскаво и мъртвешко като маска. Сълзите се стичаха по страните ѝ като водни капки. Стъпил на стол, някакъв фотограф пусна една светкавица и като се обърна към Ремон, извика:

— Шапки долу! Такава сцена трябва да се заснеме, нали?

От този момент отново всичко се обви в мъгла. Повече не можеше да се мисли за работа. Техниците също бяха слезли в салона. Хората говореха възбудено. Валерй направи знак на Ремон.

— Покажи се — каза тя тихо, — раздвижи се. Ще дойдат журналисти. Тъкмо сега не бива да останеш незабелязан.

Те дойдоха малко по-късно, натъпкани с пресни новини... Един приятел на Жод го бе открил. Лекарите са на мнение, че е самоубийство. Смъртта бе настъпила около един час по-рано... може би точно в момента на интервюто в Пари-Клуб... Тази песен, ако се вникне по-добре в нея, не беше ли нещо като предупреждение? Тя изразяваше умора... а също може би някакво своеобразно отмъщение. „Цялата радост на света си отиде с теб...“

— Вие какво мислите? — запита един от журналистите Ремон.

— Всички ще свършим по този начин — намеси се Валерй. — Един прекрасен ден нервите не издържат. Всички живеем като побъркани... Аз например... Аз съм в балетната трупа на „Атения“... Има дни, когато ми се иска просто да пукна в някой ъгъл, толкова съм уморена... А, Ре?

— Смъртта на Жод е цяло нещастие за вас — настоя журналистът. — Какви са вашите планове?

— Ще продължа — каза Ремон.

— С кого?

— С Корин, разбира се... Имам още един договор за запис на голяма грамофонна плоча.

— А след това?

— Ремон е много търсен — намеси се живо Валерї. — Не се безпокойте за него.

Ремон се упрекна за оскърбленията, които ѝ бе нанесъл в миналото. Валерї бе прелестно момиче. Ако се измъкне, това ще бъде само благодарение на нея.

По-късно в колата, докато тя го отвеждаше на улица Габриел, той ѝ благодари.

— Играта трябва добре да се играе — каза тя. — Всеки за себе си. Не те ли научиха на това в Сен-Флу?

Той изгаряше от желание да си пийне и ръката му тъй трепереше, че разсипа половината от чашата си. Отпусна се на дивана. Добре! Най-трудното бе минало. Валерї го наблюдаваше с любопитство.

— Все пак — каза тя — можеш ли да ми обясниш какво те прихвана?

— За какво?

— Скочил си върху него, просто така, още с влизането?

— Вал, кълна ти се...

— Хайде, остави! Когато излезе оттук, ти искаше да го удушиш. Пристигам аз. Той е удушен. И то с колан от пижама... О! Не се страхувай. Досега никого не съм издала.

— Боже мой! Това е прекалено. Къде е тази пижама?

Ремон стана, огледа се, повдигна възглавниците от дивана, отиде в тоалетната.

— Тя е тук — извика Валерї.

Ремон се върна в стаята. Валерї му подаде пижамата на черни и златни райета. Ремон я взе, разгъна я.

— Къде е коланът? — запита той.

— Замина! Той е там... около врата на Жод.

На Ремон му се стори, че стаята се разтяга, че се клатушка неприятно. Той се отпусна на фотьойла. Искеше му се да зареве като дете.

Ремон пиеше непрекъснато, за да се освободи от натрапничавите си мисли. Като използва отсъствието на Валерѝ, той раздра и накъса на малки парчета пижамата, с която се гордееше, защото беше като тази на Жод. Това бе нещо като магически ритуал: той подражаваше на хората около него, които бяха забогатели. Носеше вратовръзки, каквито носеше Белен, директорът на „Атения“; купил бе своята малка кола, защото журналистът Люсиен Фрег имаше такава кола. Бе желал лентички, награди не поради суетност, а за да се чувства окончателно предпазен от неуспехи, за да свърши с маратона на непрекъснатите молби, ходатайства, с всекидневната робия. Понякога си мислеше колко са несигурни, крехки успехите на дебютанта, нищо по-лошо от това да висиш, хванал се с краищата на пръстите си за стряхата на двайсететажно здание. Ужасът от усещането на празнота вече не го напусна. Само алкохолът го успокояваше малко. А когато беше пиян, той се държеше като момченце. Глупак е, разбира се, щом унищожи такава хубава пижама. И все пак зарови късчетата в празното място зад сградата, грижливо стъпка земята, да не би децата, които идваха да играят там, да открият нещо. Като се върна, почувствува се по-сигурен и готов да набие Валерѝ, ако случайно започне да задава въпроси. Но Валерѝ избягваше всякакви намеци за смъртта на Жод. Само че го наблюдаваше някак особено, иронично, покровителствено... Това също влизаше в кошмара. Тя се преструваше, че го смята за виновен, странна игра, в която той губеше. Искаше, за всеки случай, да ѝ разиграе една комедия на жестокост, и тя буквално бе повярвала в тази жестокост. Всички външни обстоятелства бяха срещу него. Дори и този колан, който той бе загубил, както губеше запалката си, ключовете на колата си, носните си кърпи. Ремон знаеше обаче много добре, че има талант да омагьосва вещите тъй добре, че много пъти двамата бяха търсили на четири крака безуспешно под мебелите някоя лула или копче от ръкавели.

— Ама аз го видях, няма и пет минути!

— Мислиш ли?

— Не мисля, а съм сигурен.

— Не се ядосвай, зайчето ми.

Той се ядосваше, псуваше, упрекуваше я в безредие, за да прикрие своята немарливост. Но този път не можеше никого да упрекне. И пиеше, за да забрави това, което бе видял там.

Не искаше да отиде на погребението на Жод. Валерй трябваше да го умолява, да говори за кариерата му, която той е на път да компрометира, да го убеждава, че отсъствието му ще изглежда странно и може би дори подозрително. Накрая, изпълнен със злоба срещу целия свят, той се съгласи да я придружи. На гробищата стоя настрана, видя само глави, чу само откъслечи от прощалната реч на някакъв академик, който бил съученик и приятел на Жод. Но вечерните вестници подробно описваха събитието. Валерй ги донесе в ателието и Ремон подскочи, когато съзря заглавията...

— Какво ти казах! На, чети това... Чети!

Журналистът разказваше с високопарен стил, че Жод бе умрял приблизително в момента, когато Крис в Пари-Клуб пееше: „Спах до теб...“ Лекарят с голяма точност бе установил момента на смъртта. Разбира се, не бе възможно да се установи една безспорна връзка между песента и самоубийството, но тези, които добре познаваха крайната чувствителност на покойния, навярно щяха да го свържат с тоя факт.

— Разбрали са се за рекламата — каза Валерй.

— Почакай! — извика Ремон. — Виж нещо още по-хубаво!...

— Ах! Подлеци!

Той зачете, повишавайки все повече тон.

„Утре вечер втората част от програмата в «Атения» ще бъде предавана по телевизията; по този начин ще се отдаде обществена почит към този, който тридесет години посвети най-хубавото от своя дух и сърце на френската песен. Младият известен певец на грамофонните плочи «Юпитер»...“

Ремон смачка на топка вестника и го хвърли на земята, после с един ритник го запрати под дивана, откъдето Валерй го прибра. Тя търпеливо го разгъна, оглади го и прочете края на статията.

— Да — рече тя, — Крис спечели голямата награда.

— Даваш ли си сметка! Да дебютира в мюзик-хола при такива условия! Все пак това е прекалено лесно!... Остава му само да се

появи... Дори само от учтивост ще му направят овации... Не, това ме отвращава... И ти ще видиш тази тълпа! Всеки ще иска да бъде там...

— Човек трябва да умее да губи, мой мили Ре... Ако Жод не бе умрял, всичко това нямаше да се случи...

— Какво? Повтори го да чуя.

— О! Ти много добре ме разбра.

Валерй погледна часовника си и добави спокойно:

— Осем и двајсет! Трябва да побързам. Ако не бъда готова навреме, може да ми се случи най-лошото! Грозно е да се явиш при вдигането на завесата!... Ще ме отведеш ли?

Ремон протегна ръка към афиша, който закриваше един прозорец със счупени стъкла. Той никога сериозно не бе мислил да го поправи. Афишът представляваше Корин Берга, когато беше известна международна певица, почти съперничка на Едит Пиаф.

— Тя е причината за всичко това! — изкрещя той.

— Ще ме отведеш ли?

Ремон застана пред афиша.

— Добре! Както искаш — каза Валерй.

Зад гърба си той чу как Валерй вдигна слушалката и повика такси. Корин го гледаше със своята предизвикателна усмивка, която я бе направила знаменита. Тя сякаш оживяваше. До този момент Корин бе само някакво изображение, къс хартия, поставена, за да не духа. Тази вечер за първи път бе влязла в стаята. Живееше тук, мълчалива, предизвикателна и Ремон внимателно я разглеждаше.

Валерй излезе, като хлопна вратата. През афиша премина въздушна струя, която раздвижи лицето на Корин. Устата ѝ сякаш се полуотвори, като че се канеше да заговори.

Таксито спря, после отново тръгна. Ремон си наля чаша уиски. Никога не трябваше да се доверява на Корин. Сега, когато имаше достатъчно време да я разгледа подробно, видя по-добре зад лицето на модната парижанка суровата маска, която подсказваше за една делова жена. Излегна се на дивана срещу афиша. В началото наивно бе повярвал, че тя се интересува от него. Спомни си първите си изблици на ярост, когато тя хладнокръвно го постави на мястото му.

— Ти не си хубав и крещиш, сякаш има пожар. Трябва да започнеш от самото начало. Затова не спори. Подписвай!

Приятелите му се пошегуваха:

— И на теб ти погоди номера с договора, а? Ще има още да се пениш!

Да! Той наистина имаше за какво да се ядосва! Тя беше там, с тънка холандска пура между пръстите, с леко наклонена глава и полузатворени очи. Присъствуваше на всички репетиции и не пропускаше нито една грешка.

— Ръцете ти... Пъхни ги където искаш, но ги скрий! Човек само тях вижда... Спри... Лошо!... Научи се да дишаш, момченце. И да спазваш такта... Такта! Знаеш ли какво значи това? Почни отново... Едно, две, три...

Той пееше, треперейки от страх и умора. Пееше, както някои се изкачват по Алпите. Тя дебнеше, докато пресипне, докато започне да грачи.

— Ето... Горедолу така... Твоят тип е да крещиш с цялото си сърце, разбираш ли? Ти си планинар. Недодялан!... Само че не си готов да изтръгнеш доброволно този крясък от сърце!

Беше работил като каторжник, беше пял по цели часове. Всеки ден Корин го слушаше в репетиционната зала и отново го унищожаваше с думи, които се връзваха като удари с нагайка.

— Хайде! Не прави трагични физиономии. Ти приличаш на бръснарски чирак... Не мърдай краката си. Това не ти е някакъв овернски танц!...

Когато биваше на края на силите си, тя му изтриваше челото с изящна парфюмирана кърпичка. Той виждаше лицето ѝ съвсем отблизо както сега. Тя лакомо го душеше.

— Мъчно е да те одяла човек, миличък Ре. При това работата не е трудна: само направи гласа си дрезгав и сложи вътре в него усмивка. Страдаш, а пък пет пари не даваш за това. Никога ли не ти се е случвало, а? Никога ли не си бил изоставян от някое момиченце?

Техниците угоднически се смееха. Всичко започваше отначало. Напразно се опитваше да направи гласа си дрезгав. Едва се сдържаше да не заплаче. Въпреки това той напълно се доверяваше на Корин. Покъсно, веднъж случайно видя, когато Крис репетираше. И особено той видя нея.

Напълни чашата си и я изпразни на един дъх. Алкохолът го изгаряше, но по-малко от омразата, която го изпълваше през този ден. Той бе излял злобата си върху Валерий, свикнала да понася всичко.

Първата му грамофонна плоча... да, беше щастлив... но не чак толкова много. Особено обичаше първите чекове и чувството на сила, които те му вдъхваха. Написа на Катрин, малката приятелка от детинство, която бе учителка в едно далечно селце, зареяно в планината: „Всичко върви добре... Успехът е близо...“ Но не бе твърде сигурен, защото не успяваше да си създаде свой собствен стил. Може би трябваше да заглуши своята завист и да послуша съветите на Корин. Но бе му дошло до гуша от тая дресировка, а и чувствуваше, че Корин също започва да се обезкуражава. Тя все още идваше, подхвърляше няколко остроты, защото характерът ѝ беше такъв, и бързо си тръгваше... „Нищо не представлявам за нея — мислеше си Ремон. — Само една не особено рентабилна инвестиция!“

Накрая започна да пие направо от бутилката. Корин продължаваше да го гледа. Това бе само една книжна Корин... А от какво беше направена другата?

— Хей, мръснице, от какво си направена ти? От нищо... От нищо... Съвсем от нищо.

Той стана. Бутилката му беше празна. Олюля се и внезапно се почувствува много пиан. Когато започваше да пие, напразно се опитваше да внимава. Прехвърляше мярката, без да усети. Изведнъж се намираше отвъд нея, раздвоен, изпълнен със странни желания, с мъка, с буйство, за които не можеше да си даде сметка.

— Това те разсвива, мръснице!

Направи няколко неуверени крачки. Погледът му бе леко замъглен или може би светлината не бе в ред?

— Махай се! — заповяда той. — Достатъчно си висяла тук... Иди при него... Хайде! Не искаш ли?...

И запрати бутилката с всичка сила. Хартията се разкъса. На мястото на главата се появи черна дупка. От другата страна се чу глух шум от нещо, което се търкаляше... „Главата, разбира се, това беше главата!...“ Ремон се ухили.

— Не искам да ме търсиш вече — измърмори той.

Барчето беше полуотворено. Той взе нова бутилка, падна върху дивана и сънят го повали като с юмручен удар. Потъна в някаква дълбока бездна.

... Някой го разтърси. Един глас, дошъл от дълбините на нощта, го викаше. А се чувствуваше тъй добре в своята забрава!

— Ремон, събуди се, Ремон!

Позна Валерѝ.

— Остави ме. Уморен съм.

— Ти пак си пил!

— Аз?

Той тронаво се надигна, като се подпря на лакътя си.

— Тя започна първа — продължи той, като се мъчеше да се отърси от някаква своя натрапчива идея. — Тогава аз я убих.

— Какво?

Той се засмя, вдигна брадичката си към скъсания афиш.

— О! Нея аз не обесих!!... Убих я с една бутилка. Тап!

Валерѝ го гледаше с изпълнени с ужас очи. Той отново се строполи върху възглавниците.

— Колко е часът?

— Наближава полунощ.

— Какво ти е хрумнало да ме будиш в такъв час? — промърмори Ремон.

Изведнъж загуби съзнание и отвори очи чак на сутринта.

Чувствуваше се като изкалян. В кухнята Валерѝ приготвяше кафето. Той нямаше желание да говори. Не смееше да извърне глава към обезобразения афиш. Излезе на пръсти и както обикновено пресече улицата до малката книжарница на ъгъла, за да купи „Фигаро“.

Заглавието преминаваше през цялата страница:

„Убийството на Корин Берга“.

Ремон разгърна вестника. В средата на статията — снимка на певицата. Беше репродукция на афиша — същата двулична усмивка, която дразнеше Ремон.

— Господи! — измърмори той.

Прочете статията на един дъх. Беше толкова невероятно, че затвори очи и разтърси глава, но снощното напиване бе преминало. Не сънуваше — Корин наистина бе мъртва. Бавно зачете отначало:

„Съседите, които се връщали от театър, видели, че вратата на апартамента на Корин Берга била отворена. Открили тялото на актрисата в хола и веднага съобщили на полицията. В момента, в който пишем тези редове, следствието, водено от комисаря от криминалната полиция Месалие, се е добрало само до няколко незначителни неща. Черепът на Корин Берга е бил счупен с бутилка уиски, която е намерена върху килима. Изглежда, нищо не е било откраднато от апартамента. Корин Берга е родена в Париж през...“

Ремон обърна страницата да види продължението на статията и изпсува нетърпеливо. Биографията на Корин никак не го интересуваше. Но може би там ще научи някои подробности, които ще прекратят мъките му. Може би убиецът се е издал. Може би...

Това, което прочете под заглавие „Една хипотеза“, го смаза окончателно:

„Смъртта на Корин Берга, скоро след тази на Оливие Жод, навярно ще постави нови задачи за разрешение пред следователите, защото е невъзможно да се помисли, че тук се касае само до просто съвпадение. Изглежда, че съществува някаква загадъчна връзка между двете истории и вече може да се запитаме дали нещастният композитор наистина се е самоубил, или е само първата жертва на един опасен престъпник. Няма съмнение, че проникателният комисар Месалие ще направи всичко, за да провери това.“

Ремон се върна в къщи като сомнамбул. Като го видя тъй пребледнял, подпрял се с рамо на вратата, неспособен да произнесе и дума, Валерì едва не събори табличката със закуската.

— Какво става с теб?

Той й подаде вестника, отиде до дивана и се строполи върху него. Слънцето весело преминаваше през дупката на афиша и стопляше ръцете му. Той уплашено се отмести и зачака въпросите, които Валерì щеше да му зададе. „Защо снощи не дойде с мен в «Атения»? След като си тръгнах, ти излиза ли?... Сигурен ли си?“ Самият той се питаше вече. Напразно се опитваше да се убеди, че беше останал тук. Корин беше убита с бутилка уиски. Тогава?... И

внезапно си спомни своята идиотска приумица, предизвикателството, което подхвърли на Валерй: „Нея аз не обесих. Убих я с една бутилка. Тап!“

Просто да полудее човек! Валерй четеше бавно, почти с наслада.

— Това ще я оправи — каза тя. — Не винаги едни и същи ще ядат баницата. Все пак съществува справедливост.

Тя остави вестника върху подноса, сигурно с намерение отново да прочете статията, и подаде на Ремон чаша кафе.

— Май че имаш нужда от едно силно кафе, бедно мое зайче.

После премина през хола и отлепи разкъсания афиш, като добра домакиня, която не може да търпи и най-малкото безредие. Хвърли късчетата в кошчето за боклук.

— Ще телефонирам да ни сложат ново стъкло.

Тя се държеше естествено, весело, но малко пресилено. Играта на криеница започваше. Ако тя не питаше нищо, ако отбягваше всякакъв разговор за смъртта на Корин, това бе, защото за нея нямаше ни най-малко съмнение, че Ремон бе виновният. Може би очакваше сам да си признае. Но той не можеше да признае престъпление, което не бе извършил... А сега дори мълчанието му от минута на минута все повече се обръщаше срещу него.

Въпреки хладнокръвието си Валерй не бе по-блестяща от него. Тя нетърпеливо поглеждаше часовника и пусна транзистора.

— Сега ще видим какво ще съобщят в новините...

Говорителят повтори приблизително същото, което вече бяха чели във вестника.

— Още е твърде рано — каза Валерй. — Ще трябва да чакаме обедните новини. Жалко!... Аз не ще бъда тук. Ще отложим това в „Атения“. С това вечерно галапредставление Белем иска да направи голям удар. Всички места са продадени. А аз не усещам вече краката си. Какъв занаят!

Тя се прозя, излезе от хола и влезе в тоалетната. „Бърза да се измъкне — помисли Ремон. — Сякаш съм прокажен. Нищо. Познавам едного, който стои сега като гипсиран.“ Без Корин Крис бе станал не по-малко уязвим от самия него. Без съмнение той ще пожъне голям успех, но само Корин би могла да използва един успех както трябва. При тази мисъл Ремон изпита известно удовлетворение. Тя само за малко подтисна тревогата, която го измъчваше като гадене. Пиеше му

се, но видът на бутилката за малко не изтръгна от гърдите му стенание. Той изгълта остатъка от кафето.

— Излизам — извика той.

Какво се надяваше да намери на празното място? Той се лута сред боклуци, пружини от легла, смачкани велосипеди, ръждясали кутии, най-различни бутилки. Събра много от тях, без да намери своята. Тя обаче беше тук... Не можеше да бъде на друго място... Не можеше да бъде там! В противен случай налагаше се да отиде при някой психиатър.

Тръгна по булеварда, изпи чашка коняк в едно бистро, позабавлява се малко с ролетката. Струваше му се, че живее извън кожата си. Когато се бе събудил след операцията от апандисит, беше изпитал същото странно усещане, че е никой. Но добре знаеше, че в този миг хитрува. Какво друго можеше да прави? А бутилката? И тя самата не хитруваше ли?...

Когато се върна, не завари Валерй. Беше почти единадесет часът. Транзисторът продължаваше да работи. Предаваха музика от Жод... И внезапно прекъснаха, за да съобщят, че аутопсията на Корин е потвърдила първите констатации. Нанесеният със страшна сила удар бе счупил черепа, като бе оставил видима следа върху челото на жертвата. По всичко личеше, че ударът е бил нанесен с дъното на бутилката, което и обяснява защо не се е пръснала. Смъртта е настъпила между двадесет и един и двадесет и два часа...

Отново пуснаха музиката и Ремон загаси транзистора. Между двадесет и един и двадесет и два часа!... Няма съмнение... Беше убил Корин... Корин бе умряла и тук, и там в едно и също време. Той притисна длани о слепоочията си. Холът се въртеше около него. Още малко, и ще припадне. Той бе убил Корин, както бе убил и Жод. Неволно! Точно така!... Неволно!... Едно излишно движение. Една непредпазливост. Припомни си приказките, които четеше, когато бе съвсем малък... приказки от планината... за вълшебствата... „Пожелай три неща — казваше феята, — те ще бъдат изпълнени...“ Тогава беднякът пожелаваше да има в чинията си кървавица и желанието му веднага се изпълняваше... Скарваше се с жена си и пожелаваше кървавицата да се залепи на носа й. И веднага бедната жена виждаше своя нос продължен с дълго парче кървавица...

Стига! Стига! Измъчваше се заради някакви си случайни съвпадения. Всички колани си приличат! Също и бутилките! Докато не се докаже, че се отнася за неговия колан, за неговата бутилка... и особено за същия час, за същата минута... Той не беше единственият, който желаше смъртта на Жод или на Корин! Въпреки своята доброта композиторът сигурно бе смазал доста свои конкуренти! Такъв бе законът на професията. Що се отнася до Корин!... Малко поуспокоен, Ремон отвори бутилка скоч^[1] и зачака обедните новини. Те започнаха с една изненада:

— Току-що научихме — каза говорителят, — че тази сутрин известният певец Кристиан Марешал, когото фамиларно наричат Крис, е бил заплашен. Прибирайки се у дома си, след като е бил разпитан от комисаря Месалие, той намерил под вратата анонимно писмо, написано на пишеща машина: „Никога двама без трима. Тази вечер, ако се появиш на сцената на «Атения», ще бъде твоят ред.“ Край на цитата. Дали това е само една лоша шега? Комисарят Месалие не отговори на въпросите на журналистите. Само заяви, че лично той гледа много сериозно на писмото.

„Ако това писмо наистина е писано от убиеца на Корин Берга, може да се предполага, че Жод Оливие също е бил убит и в такъв случай животът на Крис Марешал е в опасност.“ Ще успее ли полицията да обезвреди престъпника до довечера? Не е невъзможно, защото, както бе вече потвърдено, върху бутилката, с която е била убита Корин Берга, са открити много ясни отпечатьци от пръсти... Накрая не е безинтересно да съобщим една любопитна подробност, която може би заема важно място в сложния ребус, предложен на опитния комисар Месалие: в хола на Корин Берга е бил намерен електрофон, и на него, последната грамофонна плоча на ръководената от нея фирма „Юпитер“ — „Спах до теб“; това е запис на песента, която Крис трябва да изпълни тази вечер на сцената на „Атения“. А сега да минем към политиката...

Ремон трескаво потърси друга радиостанция и попадна точно на някакъв разгорещен спор между един слушател и един журналист.

— Аз мисля — каза първият, — че вечерта трябва да бъде забранена. Очевидно е, че ако оставят нещата да се развиват от само себе си, ще дойдат хиляди хора, привлечени от миризмата на кръв...

— Работите не са стигнали дотам, скъпи господине — прекъсна го другият. — Преди всичко ние живеем в свободна страна, нали така? Крис има пълното право да пее, ако счита, че животът му не е заплашен...

— Но той е заплашен, господине.

— Извинете, господине, намират се и лоши шегаджии. И не е непозволено, дори и на най-добре осведомения гражданин, да счита, че тъкмо това писмо изхожда от някой лош шегаджия... От друга страна, сигурно ще се вземат мерки...

— Няма ли други въпроси! — запита този, който водеше интервюто. — Тогава малко реклами...

Ремон загаси радиото, наля си два пръста скоч. Отпечатайте! Разбира се, че имаше отпечатыци. А полицията само ще се затрудни в избора. Навсякъде ще открие отпечатыци... Като се почне с пистолета. Сърцето му се сви. Пистолетът!... Той отвори шкафа, отметна белъто. Пистолетът беше там... Не е ли луда непредпазливост да пазиш оръжие при сегашните обстоятелства?... Ремон деликатно, хвана пистолета 6,35, който му се стори по-тежък и по-опасен от обикновено. По-добре да го скрие някъде. Сложи го в джоба си. После изчака следващите новини и излезе.

Не беше гладен, но изгаряше от жажда, която нищо не можеше да угаси. Жадно отпи няколко глътки скоч, излегна се на дивана и сложи транзистора близо до себе си. Новините в един часа продължиха по-дълго от обикновено. Случаят Берга започваше да вълнува милиони хора.

— Разкрит бе нов факт — каза говорителят. — Отпечатайте на пръстите върху анонимното писмо са еднакви с тези, които са открити върху бутилката. Това означава, че убиецът на Корин Берга е писал на Крис. Следователно, налага се изводът: Оливие Жод не се е самоубил. Той е бил удушен и обесен. Така че ако настоява да пее тази вечер, Крис Марешал чисто и просто рискува живота си. Един от нашите сътрудници посети дома на Крис. Той с труд си е пробил път през тълпата, която сега се е насъбрала пред жилището на певеца. Зданието е строго охранявано. Крис се е заключил у дома си. Вратата му се отваря само за няколко близки приятели. Невъзможно е в момента да

се знае дали ще пее, или не. Префектурата на полицията е публикувала кратко съобщение, в което по-специално се казва, че „Кристиан Марешал единствен е властен да решава. Ако реши да се покаже пред публиката, една полицейска част ще охранява театъра и всякакви манифестации ще бъдат забранени“. Край на цитата.

Ремон завъртя копчето на най-близкия телевизор. Веднага се появиха образи, които пак предизвикаха завистта му: улицата на Крис... глави... глави... Бяха може би триста... Триста лица, обърнати към прозорците на първия етаж. На кръстовището се виждаше боядисана в черно и бяло радиокола. Появи се един журналист, който говореше пред микрофон.

— А сега да чуем мнението на месаря...

В едър план — месо, телешки глави, овнешки бутове. Един здравеняк с мустаци избърсва ръце в края на престилката си и заговаря с бургундски акцент.

— Аз казвам, че това е шантаж. Всеки е получавал анонимни писма... Аз — още през войната... Ако трябва всеки път да си сваляме гащите, когато някой иска да ви ритне по задника...

Хората се смееха одобрително.

— Вие, госпожо, какво мислите?

Възрастната жена се опита да скрие лицето си.

— Аз, господине, не се занимавам с политика.

— Вие, младежо?

— Той трябва да пее.

— Дори ако му се случи нещо?

— Ние всички ще присъствуваме... Всички приятели, нали... Не сме малки, нали, можем сами да изпълним ролята на полицията. Мисля, че вашият човек... този, който уби Корин, няма интерес да се показва.

Чуха се шумни одобрения и момчето, много развълнувано, помахаше с ръце да поздрави невидимите зрители. Камерата отново се спря на къщата на Крис, задържа се на балкона, на спуснатите щори.

За момент Ремон изпита желание да отиде и се смеси с тълпата. Ще чуе любопитните, ще се промъкне под навеса на вратата и ще чуе да се шепне около него: „Това е Ре... Знаете го, нали, Ре... Този, който пее «Ла Теле-оле...» Аз го харесвам повече от Крис.“ Една част от самия него продължаваше да витае сред красиви измислици, докато

другата бе парализирана от съзнанието за безнадеждност. Не! Никъде няма да излиза. Ще срещне приятели, които ще го потупват по рамото с желание да го утешат. Днес всичко е на Крис. Страната е отправила очи само към него...

Както и да е! Ремон загаси телевизора и отпи глътка скоч. Може би работите ще се променят. Ах, ако само тайнственият убиец успее и този път!... Но какво ще промени това?

Ненадейно, с яснота, която не му бе присъща, той видя бъдещето си: никога не ще се издигне до самостоятелни концерти. Грамофонни плочи, да, ще запише още няколко... при условие, че намери хубави песни, написани специално за него. Но сцената е недостъпна за него... защото е несръчен, черничък, космат, ъгловат, като селянин от Кантал, а това го подтичкаше. Още няколко години, дори няколко месеца, и той ще стане „звездата“ на кварталните празници или на малките курортни градчета... Ще види името си върху разни афишчета: „Ре... плей-бой на радиото и телевизията...“ Отсега си представяше статията в „Пробуда на Черната планина“ или в „Маржеридска тръба“:

„Нашият съгражданин успя да подчертае с изключителен талант прекрасните куплети, които...“

Той се обърна върху дивана. Не! Никога! Много остро почувствува до каква степен имаше нужда от студио, микрофони, от техници, които зад стъклото махнат с ръка, за да му направят знак да започне, и познатите бистра, където се установяваха цените, където и най-малкият успех будеше уважение, почтително мълчание, променяше лицата. Отначало го наричаха Молонпиз, по името на селото му, после — Шандес, след това Ремон, накрая Ре... Утре отново ще бъде Ремон... и директорът на фирмата ще му каже с усмивка: „Ще помислим за следващия ти запис... имаме достатъчно време...“ Макар че беше млад в професията, усещаше инстинктивно всички бъдещи неприятности и със сигурност знаеше, че ако бъде принуден да се откаже от професията си, ще умре може би с помощта на пистолета, чиято тежест усещаше в джоба си, и който в края на краищата е по-добре да не захвърля.

Звънецът на телефона премина през него като електрически ток. Той изтича да вдигне слушалката. Не, беше Валерй.

— Не се безпокой — каза тя. — Ще се постарая да се върна преди спектакъла, но може би няма да бъде лесно. Искат всички танцьорки да бъдат тук в седем и половина; разбираш ли какво означава това?... Полицаи са се настанили вече по всички ъгли. Комисарят, знаеш ли го, онзи, дето името му е нещо като Веселие... та лично той се качи на сцената и тършува навсякъде. Изглежда, че след като се вдигне завесата, всички, до антракта, ще бъдем затворени в ложите си. А аз смятах да гледам Крис от кулисите... Това е жестоко! И знаеш ли колко струва на черна борса един билет?... Познай... Десет хиляди... Трябваше да купя цяла пачка! Щях да си изкарам надницата!

— Значи — прекъсна я Ремон, — Крис е решил да пее?

— Разбира се! Мислиш ли, че ще изпусне такъв случай! Преди малко е поискал да прегледат звуковата уредба. Улицата е пълна с хора, които вече го очакват. Ако не дойда да вечерям, ти все пак хапни нещо... И ако смяташ да наминеш насам, вземи метрото. Улиците ще бъдат задръстени!...

— Няма да мръдна оттук — каза Ремон. — Ще гледам по телевизията.

— Да, така е по-добре. По този начин всичко ще ми разкажеш, защото аз нищо не ще мога да видя. Все пак това е прекалено!

— Нищо не ще се случи.

— Какво говориш!... Полицайте не са на това мнение!... Разправят, че ще претърсват хората на входа... До довечера, зайчето ми!

Цял следобед Ремон слушаше съобщенията. Галата в „Атения“ остави на заден план всички други новини. В пет часа префектурата на полицията се обърна към населението с призив да запази спокойствие.

— Съществуват опасения — каза в своя коментар говорителят, — че могат да станат нежелателни инциденти както по улиците, така и в залата. Още не са забравени истеричните сцени, които се разиграха неотдавна при концертите на някои много известни артисти. Вярно е, че Крис не е още между най-големите, но зад него са сенките на Жод и Корин Берга, а и опасността, на която той се излага, спомага да

привлече на този концерт манияците на скандалите. Нашите специални пратеници ще бъдат в залата от двайсет часа...

Предаването от деветнайсет часа бе почти изцяло посветено на галапредставлението. Показаха насъбралото се множество и в хола грубо нахлу врявата на тълпата, която едва задържаха.

— Доброто дете тълпата — обясни говорителят, — която се е събрала без никакви определени намерения. Трябва обаче да се отбележи присъствието на няколко черни рубашки, които, изглежда, очакват отварянето на вратите. Не е нужно да се подчертава, че всички те специално са наблюдавани от една невидима полиция, която обаче е готова да действа, ако това стане необходимо...

„Дъра-бъра — каза си Ремон. — Сега Крис вече спечели. В същност може би самият той е измислил всичко това...“

Ремон смени уискито с водка. Не беше пиян, но от дълго време не бе в нормалното си състояние. След униинето, което го бе обхванало, той почувствува необикновена възбуда. Не можа да се сдържи да не закрачи из стаята и започна да пуска всички телевизори, нещо, което му създаваше чувство на сигурност и могъщество. После отвори една рибна консерва. Валерй нямаше да се върне. Тя се страхуваше! Боеше се от него. Ето защо винаги бе навън от... Не, това не е вярно. Въпреки неизбежните караници те се разбираха добре. „Може би смята, че съм луд“, помисли Ремон. И все пак Валерй не е момиче, което лесно се обърква. По-скоро от предпазливост се държеше настрана от него. Предпочита да не бъде тук, в случай че полицията пристигне да тършува в ателието и да задава смущаващи въпроси. А може би има още нещо... Не иска да знае какво е решил в последна сметка, защото бе убедена, че е виновен... Да отиде на галапредставлението и се опита да убие Крис?... Защо да чака подобър случай от тоя?... Чувствайки, че напълно дерайлира, Ремон започна да се налива с бурбонско вино — обичаше приятното парене, което то причиняваше в стомаха. Едно нещо бе сигурно: Вал ще си държи езика. Но при най-малката опасност ще го изостави... както всички. Никой истински не се интересува от него. Никой не ще го защити. Живее в неприятелско обкръжение. Той урегулира телевизорите. Толкова би искал да види своя образ, повторен двадесет пъти! Да има двадесет живота, хиляди, милиони живота! Само заради

тези, които го знаеха като малък и които казваха за него: „Тоя не е като другите! От него нищо няма да излезе!“

Гледаше разсеяно прогнозата за времето, странните рисунки, стрелките, които сякаш постоянно заплашваха мрачния масив на Оверн. И изведнъж събитието, което той очакваше, бе съобщено от всички телевизори. С драматичен глас говорителят разкъса тишината:

— Той ще пее. Току-що Крис потвърди решението си пред един от нашите пратеници... Имате думата, Робер!

Показаха стаята на Крис. Самият той, в халат, беше седнал в един фотьойл, облегнат на възглавници. Крис смело призна:

— Страхувам се. Макар и да зная, че фактически нищо не рискувам. Все пак тревожи ме мигът, в който ще трябва да пресека сцената. Дори и при обикновени обстоятелства това е изпитание за всички артисти. Но тази вечер...

Камерата бавно се приближаваше към него, безпощадно разбулвайки лицето му, сякаш отслабнало от грижи, съсредоточения му поглед и една тънка бръчка, която се врязваше в челото му като следа от скалпел.

— Сцената ще бъде много сериозно охранявана — каза репортьорът, чието рамо се виждаше в лявата страна на екрана като огромна сянка. — Никой не ще може да се приближи до вас.

— Тъкмо тази пустота ме плаши... Разбира се, ще се постарая да не разочаровам всички онези, които ми гласуват доверие, но нека знаят, че очакват прекалено много от мен тази вечер. Ако пея все пак, това е единствено заради тях... Много ми е тъжно...

— Комедиант! — процеди Ремон. — Тъжно! Готов е да убие баща си и майка си.

— А какво смятате да пеете?

— Последните композиции на Оливие Жод... само почти неизвестни още песни, като „Спах до теб“, с която ще започна...

— Отсега знаем, че ще бъде чудесно — заключи репортьорът.

Следващата картина показва улица Монтен, недалеч от „Атения“. Огромна тълпа заливаше платното на улицата и образуваше нещо като водовъртеж около една полицейска кола; врява като при митинг изпълни хола.

— Тук френската телевизия... Гледката е необикновена... Наистина очаквахме да видим много народ... Но всички предвиждания

бяха надминати. Сега се обръщам към офицера от полицията, който ръководи опазването на реда... Според вас колко души има около „Атения“?

— Трудно е да се пресметне — отвърна един глас с тулузки акцент... — Седем хиляди... Осем хиляди...

— Не се ли страхувате от някакви произшествия, безредици или друго някое събитие, което може да разпали тълпата?

— Нищо не може да се каже със сигурност... Но, не... Имам опит с тълпата... Тази тук по-скоро ми изглежда спокойна... Това са преди всичко любопитни зяпльовци, които идват не толкова заради певеца, колкото поради извършените по-рано престъпления.

— Накратко, вие сте оптимист?

— Решително!

Веднага след това се появи комисарят Месалие: прав в средата на кадъра, с енергично лице, ниско подстригана коса, големи зъби, които отразяваха светлините на прожекторите. Ремон дори не забеляза кога е напълнил чашата си. Не обичаше този човек, боеше се от него. Комисарят изглеждаше много уверен в себе си.

— Що се отнася до кулисите и сцената — каза той, — никаква опасност. Там всичко е проверено. Остава залата. Първите пет реда ще бъдат празни, както и авансцената. Какво може да се случи? Да предположим, че някой подстрекател се опита да хвърли нещо. Аз ще имам хора навсякъде. Престъпникът веднага ще бъде хванат... Не, вярвайте ми, нищо не може да се случи. (Ръката му разряза въздуха като с нож.) Нищо!

Другата камера, навярно поставена върху някой съседен покрив, пое предаването. С бавно движение тя показва площада пред „Атения“. Гледана отвисоко, тълпата приличаше на течаща мазна и лепкава лава. Тя бавно се разклони, чуха се викове.

— Ето първите посетители — започна репортьорът. — Най-големите имена на песента и естрадата скоро ще бъдат тук. Струва ми се, че виждам...

Гласът му бе заглушен от възторжени викове. Сред тесен коридор от неясни силуети, от тръпнещи лица — в едър план лицето на една известна личност.

— А сега виждам да слиза от своя „Ферари“...

Отново викове. Ремон гледаше като хипнотизиран ту един, ту друг екран. Искаше всичко да види. Може би би дал... живота си, за да бъде, макар и за една минута, един от тези, които сега с приятелско махане на ръка, с любезни поклащания на главата, изкачваха стълбището на мюзик-хола. Започна блъсканица, викове.

— Тълпата губи търпение — каза репортьорът. — Полицията отвежда един прекалено буен младеж. Вечерта може би ще бъде много по-гореща, отколкото се предполагаше.

Камерата показва залата. Тя беше препълнена. Мнозина разговаряха оживено и изглеждаха много възбудени... Чуваха се гърмежи. „Това са книжни кесии, които някои се забавляват да надуват и после да пукат между ръцете си“, обясни говорителят. Музикантите започнаха да се настаняват в ниското пред сцената. Внезапно един човек, навярно цивилен полицаи, ги прикани да излязат и докато шумът нарастваше, те изчезнаха един по един. Самият Ремон вече не се владееше. Косите му бяха полепнали от обилната пот. Чашата играеше в ръцете му. Той сгъна крака под себе си и се сви на топка в дъното на дивана.

— Комисарят Месалие — отново се обади репортьорът — току-що реши да направи важна промяна в програмата, за да може вечерта да премине при нормални условия. Крис Марешал, който трябваше да пее през втората част на спектакъла, ще започне пръв. Впрочем режисьорът сам ще съобщи това...

Появил се от гънките на завесата, режисьорът бе посрещнат с вой, тропане на крака, гърмежи и думите му се загубиха в общия шум. Той изрази с жест безсилието си и се скри отново. Ремон си представи, че е на мястото на Крис. Ако един ден успехът споходи и него, той също ще чува зад завесата многогласния шум на тълпата... той също ще трябва да върви под прожекторите до средата на тази арена с лице към тълпата — това многоглаво животно. Ще намери ли достатъчно смелост?... Да... Да... С цялата си душа желаше този момент. И ще го дочака, ако след няколко минути убиецът посмее да действа... ако Крис повече не се изпречва на пътя му. Ремон жадно отпи от бутилката, като ранен, когото искат да върнат в съзнание, наведе се напред и започна да си гризе ноктите.

Завесата се разклати, бавно разкри сцената, в чието дъно вече чакаше малкият оркестър, който щеше да акомпанира на Крис. Този

път шумът премина в непрекъснато буботене; целият хол кънтеше от виковете, с които приветствуваха Крис. Това беше огромният глас на успеха, на славата, на богатството... Ремон се задъхваше като умиращ. Крис се появи много мъничък върху екраните, но тъй като камерата се приближаваше, той растеше; ръкоплясканията сякаш го превръщаха в гигант. Появи се в едър план, с лице сякаш изваяно от някаква недействителна, сияйна материя, в която очите с трескавия си блясък дълбаеха две развълнувани пещери. Той почти докосваше своя съперник.

— Мръсник! — прошепна Ремон и отстъпи до стената.

Пианото, барабаните, контрабасът засвириха първите ноти на мелодията, която Ремон знаеше много добре, но той едва я слушаше. Целият се беше впил в погледа на другия; ненавиждаше това омразно лице с такава страст, с каквата някои се любеха. Бе се превърнал в друг човек; усещаше с кръвта си, с нервите си ужасния страх на Крис и си мислеше: „Сега... точно сега трябва да бъде убит... Сега.“

Шумът постепенно утихваше.

„Точно сега...“

Хванат в далечен план, Крис скръсти ръце на гърдите си по начин, с който искаше да затрогне. Но като опитен комедиант той чакаше да настане пълна, осезаема, мъчителна тишина. Бе вкопчил пръстите си в тъмното поло, което бе облякъл, сякаш вече чувствуваше душевното страдание, скръбта, така характерни за музиката на Жод. Наклони глава към микрофона.

— Боже мой! Точно сега! — извика Ремон.

— „Спах до теб“ — съобщи Крис. — Текст и музика — Оливие Жод.

Отново виковете и ръкопляскания; нови взривове накараха телевизорите да потреперят. Ремон се бе изправил. Той се огледа. Усещаше пистолета в джоба си. „Понеже никой не посмя да...“ Вече не се владееше. Виждаше само победоносната усмивка, която бавно разкриваше зъбите на Крис. Протегна ръка към най-близкия екран и натисна спусъка.

Той бе оглушен. Телевизорът се пръсна на парчета. Избухнаха пламъци и дим. Побеснял от яд, Ремон се прицели в друг екран, но пръстът му се отпусна... Двадесетте образа на Крис трепкаха заедно: двадесет уста се отвориха едновременно, за да издадат вик, който

Ремон не чу, защото всички в залата се бяха изправили и крещяха. След това Крис падна на едно коляно. Ремон изпусна димящия си пистолет. Около него се разнасяше тръпчива миризма на изгоряло. От кулисите притичаха силуети. Крис се строполи напред.

Двете крила на завесата се плъзнаха едно към друго, залюляха се и изведнъж всички образи изчезнаха. Ридания разтърсиха Ремон. Той се заслуша... Сега пък какъв номер искаха да му изиграят? Що за кошмар беше това? Полудяваше ли? Предпазливо извърна глава... Ще види ли плъхове да тичат по стената?... Малките екрани отново светнаха, разнесе се нежна музика на фона на водни лилии.

— Не — извика Ремон, — не!...

Някакъв панически страх помете това, което бе останало от здравия му разсъдък. Той изтича до вратата, после се обърна, за да се увери... Навсякъде беше пълно с водни лилии. Беше заобиколен с водни лилии като удавник, който излиза на повърхността... По бузите му течеше вода... може би сълзи... Той побягна навън, в нощта, без дори да затвори вратата.

— Изстрел с револвер — каза лекарят. — Куршумът не е излязъл. Налага се незабавна операция.

Шумът в залата бе толкова голям, че Месалие едва разбра думите на лекаря. Приближи се един от хората му.

— Какво да правим, шефе? Доста хора вече се измъкнаха... Нямаше начин да се избегне движението... Останалите побесняха... Мисля, че е по-добре да позволим на всички да си тръгнат... Сигурно са хиляда и двеста — хиляда и триста души. Разбирате докъде може да се стигне, ако започнем да ги обискираме, да записваме имената им. И каква ще бъде ползата? Ясно е, че убиецът не е...

— Една минута! — прекъсна го комисарят.

Той имаше ясно съзнание за катастрофата, но беше свикнал да реагира бързо и живо.

— Предупредете режисьора... Само една дума за Марешал. Не е необходимо да се крие истината, но не е нужно също така да се драматизират нещата... Леко нараняване... Ако някой е видял нещо или иска да каже нещо... човек никога не знае... нека веднага да дойде на сцената.

— А залата?

— Разбира се! Да се опразни... Да се изведат насила тези, които се съпротивляват...

Той се върна при ранения. Лекарят придръпва пуловера. Ръцете му бяха изцапани с кръв и той се избърса с носната си кърпа.

— Има ли изгледи да остане жив? — запита Месалие.

— Трябва най-напред да разберем къде е заседнал куршумът!... Навярно много близо до сърцето!

Комисарят коленичи, вдигна внимателно лепкавия пуловер и разгледа дупката, направена от куршума.

— Малък калибър — каза той. — Вероятно 6,35... Стреляно е от залата, без съмнение от първите редове... Но между първите редове и микрофона има сигурно най-малко дванадесет метра. А от такова разстояние да улучиш целта с пистолет 6,35 е дяволска работа!

Като видя двама полицаи с носилка, той се изправи. Директорът Белем го дръпна за ръкава.

— Господин комисар, в залата се намират видни личности. Не може да се отнасяме с тях безцеремонно. Тук са също приятелите на Крис...

— Добре — прекъсна го Месалие. — Извикайте ги във фойето. Ей сега ще им поговоря.

Притича един офицер от полицията.

— Шефе... Какво ще правим с хората, които задържахме зад кулисите?

— Освободи ги!... Чакай... Повечето от тях добре познават момчето... Бих искал да ги разпитам веднага... Да речем, след пет минути.

— Къде?

Комисарят потърси с очи Белем, но той бе напуснал сцената. Двамата полицаи излязоха с носилката.

— В кабинета на дирекцията — реши Месалие. — А! Много бих искал да видя Лартиг.

— Тук съм, шефе.

Месалие се обърна.

— Хубава я свършихме — каза той. — Значи, вие не сте взели необходимите мерки! А при това имахте достатъчно хора.

— Съжалявам, шефе. Но те бяха побеснели. Навсякъде движение, крясъци. Вече не знаехме къде да гледаме!

— Въпреки това стрелецът е могъл да стане и да се прицели добре.

— Не обезателно. Освен това почти всички се бяха изправили. Размахваха ръце! Голяма бъркотия... Но, уверявам ви, ние наблюдавахме цялата зала.

— А гърмежа? Естествено никой не го е чул!

— Беше заглушен от врявата. Поради всички тези книжни кесии, които гърмяха, и виковете, и ръкоплясканията, вече дори не обръщаме внимание на шума!

— Очаквам доклада ви. Вярвайте ми, няма да бъдете поздравен.

— Зная, шефе.

— Аз също — добави Месалие, като ядосано пхна ръце в джобовете си.

Той се приближи до процепа на завесата.

Залата бързо се изпразваше. Зад него групата по установяване на самоличността привършваше своята работа. Долу, под микрофона, бе останал само един силует, очертан с тебешир, и няколко кафяви петна. Никаква друга следа! Убиецът бе разбрал много по-добре от полицията, че сред тая тълпа от възбудени поклонници не рискува нищо. Но той бе забравил едно нещо: когато човек убива последователно един композитор, един импресарио и един певец, съвсем естествено е да принадлежи и самият той към малкия свят на песента. Следователно...

Месалие не бе гениален, но бе упорит и методичен. А и все пак налице бяха някои неща: преди всичко отпечатъците на пръстите. Те не отговаряха на нито едно от картотекираните вече лица, но несъмнено, ако не сега, то по-късно ще се окажат много важни... А анонимното писмо! Може би бе дошъл моментът да го използва.

Месалие остана няколко минути във фойето и помоли всички, които бяха близки на Крис, да не се отдалечават. Искаше да ги разпита. Навън стояха още много любопитни, но треската бе преминала. Полицията държеше здраво положението в ръцете си. Ала нито един свидетел не се бе явил. Месалие се настани в кабинета на Белем. Малкият Ламбертини изпълняваше ролята на секретар.

— Много ли чакат? — запита комисарят и за първи път през тази вечер запали цигара.

— Петдесетина... танцьорки, костюмиерки, техници... Ужасно са настроени срещу нас.

— Разбирам ги — измърмори комисарят.

Разпитът започна. Мъжете бяха навъсени, жените плачеха. Те разказваха банални истории, разни случки, които Месалие с голяма мъка прекъсваше. Анонимното писмо беше пред него върху бюрото.

— Погледнете това — повтаряше комисарят. — Виждали ли сте някъде такъв вид хартия?

Но листът бе обикновен, от най-употребявания формат. Синият му цвят с нищо не бе забележителен.

— Аз имам такива листа — каза контрабасистът. — Купих ги в магазин с единни цени.

— А шрифта? Вижте... „О“-тата и „е“-тата са замацани... Лентата е бледа... Главните букви са над реда... Получавали ли сте писмо, което?...

— Не. Не. Това нищо не ми напомня.

Все същите отговори. Затова Месалие бе много изненадан, когато изведнъж жената, която той разпитваше, се смути.

— Напомня ли ви нещо тази хартия?

Момичето мълчеше. Върху чантата ръцете ѝ потрепераха.

— Погледнете ме.

Тя вдигна глава. С гладката си кожа, с розово-червения си цвят, който човек винаги с учудване открива по лицата на децата, израсли на свобода по улиците на Париж, тя бе пленителна. Беше елегантна в своето евтино облекло и напарфюмирана с мярка.

— Как се казвате?

— Валерì... Валерì Ванс.

— Какво работите тук?

— Танцьорка съм.

— Вие сте виждали такава хартия... тези букви... Не казвайте, че това не е така.

— Аз... аз помислих.

Месалие стовари юмрука си върху бюрото.

— Хайде, не ми разказвайте истории. На мен такива не минават. Виждали ли сте вече някъде този лист... Къде?

Тя се съпротивяваше още и пръстите ѝ побеляваха върху дръжката на чантата.

— Къде живеете?

— При Ре.

— Кой е този Ре?

— Ремон Шандес.

— С какво се занимава този Ремон?

— Пее.

— А! Така ли! Има ли пишеща машина? Да, или не?... Лесно ще ми бъде да проверя.

— Да.

— Пишеща машина с черна лента... със зацапани „о“-та и „е“-та.

— Да... Струва ми се.

— И пистолет?

— Не... Щях да зная, ако имаше... Ремон е избухлив, но не е лош човек, уверявам ви, господин комисар.

— Това не пречи да завижда на Кристиан Марешал?

— Ами! Поставете се на негово място!... Оливие Жод му бе обещал една песен, а после зад гърба му започнаха интриги и Корин Берга уреди Крис да я пее.

— Жод... Корин... Крис... И всичко това за една песен.

— Една песен, която има успех. Това означава голяма печалба, господин комисар.

— Да, зная... Да се върнем към вашия Ремон... Той беше ли в залата?

— Не зная.

— Как! Не знаете къде е бил в една такава вечер?

— Не. Аз репетирах цял следобед и не съм се прибирала.

— Не ви ли каза какво възнамерява да прави?

— Не... Беше в лошо настроение.

— А! От дълго време ли?

Валерй отегчено вдигна рамене.

— Той често изпада в лошо настроение. Вижда се, че не познавате тази професия!

— А никога ли не сте го слушали да отправя закани срещу Кристиан Марешал или срещу другиго?

— Не... Не си спомням.

— Къде живеете?

— Улица „Габриел“ 48... Малък апартамент на партера, който някакъв художник превърнал в ателие.

— Дайте ми ключовете си.

Тя притисна чантата към гърдите си, за малко не загуби самообладание, но беше от този тип хора, които по инстинкт се страхуват от полицията. Подаде на Месалие два ключа, вмъкнати в халка.

— Благодаря. Дръжте се разумно и ме чакайте тук. (Той посочи Ламбертини.) С господина... Няма да се бавя.

Тя изгледа и двамата.

— Бих искала... дали... дали е сериозна?

— Какво?

— Раната на Крис?

— Не! Не!

В кулоара се вдигаше врява.

— Можеш да освободиш другите — извика комисарят на Ламбертини. — И извикай Лартиг. Трябва ми.

Телефонът извъня. Обаждяха се от болницата „Некер“, навярно дежурният, изглежда бързаше.

— Раненият не издържа — каза той. — Куршумът е попаднал в мускула на клапата.

— Какъв калибър?

— 6,35... Обикновено изваждането не е трудно, но Кристиан Марешал изпадна в безсъзнание... Всичко опитахме... инжекции... масажи... Нищо не стана.

— Ясно. Мълчание до утре. Аз ще намина. Благодаря.

Месалие затвори телефона и обърна гръб на Валерì. Добре, че попадна на тази следа, иначе!... И ако се действува бързо, има още възможност да хванем убиеца до сутринта. Показа се Лартиг.

— Научих нещо... Знаеш ли къде е улица „Габриел“?

— Да... В Монмартър... Улицата, която води към стълбите.

Взеха служебното „Пежо“ и докато Лартиг караше, Месалие състави плана за действие.

— Още е тук — каза Месалие.

Холът изглеждаше осветен.

— Странно, нали? — промърмори Лартиг.

Комисарят се приближи безшумно. Вратата не беше затворена.

— Боже мой! Стига да не...

Той се втурна вътре и веднага се спря. Стаята беше празна, но телевизорите — имаше ги навсякъде — бяха запалени. Леон Зитрон четеше последните новини.

— Избягал е — каза Лартиг. — Престъплението е подписано!

Комисарят огледа стаята, спря се пред счупения телевизор... Странно!... Той откри пистолета на пода пред дивана, бързо го взе с носната си кърпа. Един пистолет 6,35. Още миришеше на барут!...

Пишещата машина беше на съседната маса. Намериха листата в чекмеджето. Същият цвят, същият формат, същите букви. И машината отпечатваше „о“-тата и „е“-тата зацапани, изкарваше извън редовете главните букви.

— Опаковай всичко това! — заповяда Месалие. — Сигурен съм, че отпечатъците на пръстите върху дръжката на пистолета са същите като онези на бутилката и писмото... Никога не сме имали такова прекалено изобилие на доказателства!...

Той загаси телевизорите и без да бърза, огледа навсякъде.

— Бутилки тук има предостатъчно — забеляза той. — Виждам две или три същи като бутилката, с която бе убита Берга... Ясно! Остава само да съставим нашия план... Той не ще отиде далече!

*Чучулиго, мила чучулиго,
чучулиго, ще те оскубя...*

Тази песничка още звучеше в главата му... Сега там звучаха няколко гласа; много гласове... на момчета... на момичета... Той сънуваше; още ходеше на училище... Да, да, той беше в училището. Отвори очи. Децата пееха точно под него. Под акомпанимента на хармониум... Тя му беше дала стаята си. Тези някогашни фотографии в позлатени рамки бяха на родителите й. Голямата снимка над камината... тази група млади, изопнати, неестествени, прилично накъдрени момичета — снимка, направена по случай завършването на „Екол нормал“... Той безшумно провеси крака от леглото и забеляза,

че е облечен в някаква пижама на Катрин, синя, с дантела на ръкавите. Вече нищо не си спомняше... Навярно тя го е натъпкала с хапчета за успокоение. Беше жаден и дълго пи от каната, поставена върху тоалетната масичка, пи като животно, което преди това много е тичало. Водата се разливаше и мокреше гърдите му. Тя беше студена, прясна, както някога в ручеите, пълни с планинска пъстърва... Той пое въздух и се приближи до прозореца. Видя мъничкия училищен двор, начертаната под навеса с тебешир „дама“ и по-нататък — селото, зад него полегалото поле, нищо не бе равно тук, и после — околоръст на хоризонта планините, заоблените, меки и девствени планини. И внезапно нещо го парна в гърлото и в гърдите, сякаш водата, която изпи, му причиняваше болка. Не трябваше... Не трябваше да идва...

Ненадейно, с викове и пронизителни писъци, напомнящи писукането на дългокрилите лястовички вечер около покривите, в двора се появиха деца. Някога и той беше като тях, облечен в дрехи от дебел велур, с ниско остригана коса.

— Събуди ли се?

Не беше усетил кога бе влязла.

— Катрин!...

— Пуснах ги в междучасие. Сега сме тъй близо до края на учебната година. А пък и тук правя това, което си искам.

Стесняваха се малко: те, които бяха израснали и играли заедно и биха могли да свържат живота си, ако...

— Колата ми? — запита Ремон.

— Скрих я в една изоставена мандра, там отдавна вече никой не влиза. Не се страхувай.

Тя се приближи до него. Лицето ѝ още бе закръглено, свежо и засмяно като на малкото момиче, което беше обичал. Носеше бяла блуза, с копчета на рамото и напомняше на лаборантка.

— Почина ли си?

Той тежко се отпусна на леглото.

— Аз съм смазан — промърмори Ремон. Извинявай... Не постъпих благоразумно. Само исках да се скрия. Дори не помислих да отида другаде... Това е глупаво. Тук лесно ще ме намерят.

— Никой не те видя, когато дойде — каза Катрин със спокойния си глас на учителка, свикнала да се разправя с децата. — Ако започнат да ме разпитват — което е малко вероятно, — ще кажа, че не зная

нищо... или пък — същото, което, пишат във вестниците... Как се чувствуваш? Вчера сутринта приличаше на луд. Уплаши ме... Не е истина, нали? Ти не си ги убил?

Ремон закри лицето си с ръце.

— Не зная вече... Не се чувствувам добре.

Тя нежно го помилва по косата.

— Милият ми Ремон! Почини си още. Имаш нужда... Толкова си силен и едновременно толкова слаб!

— Кълна ти се, че всичко, което ти разказах, е истина.

— Разбира се!... Колана, бутилката, изстрела с пистолета...

Тя се засмя и седна до него.

— Толкова естествено е това! — рече тя. — Отиваш да посетиш някакъв господин, намираш го обесен и си въобразяваш, че ти си виновен... Хвърляш бутилка върху една снимка и си въобразяваш, че тази бутилка е полетяла и убила някого, който е на километри далеч от теб. Стреляш върху телевизора и със същия изстрел убиваш един певец!

— Не съм сънувал! — каза Ремон.

— О, не! Не си сънувал. Само че може би някой те е накарал да сънуваш това. Слушай, ти ще поспиш още... Ето ти хапчета, глътни ги още сега. Всичко, което ми разказа, е от рода на приказките, които аз разправям на децата, когато започват да се разсейват...

— Уверявам те...

— Милият ми караконджо — каза тя и го целуна по страната. Помогна му да си легне, зави го все с тази нежна властност, която връща нещата в истинските им размери и тъй добре се съгласуваше със светлината и тишината в стаята и училището. Ремон отново заспа...

Когато се събуди, тя бе до леглото му; плетеше пуловер. Показа му го, за да предизвика възхищението му.

— Нали е хубав?... По-добре ли си?

— Започвам да огладнявам — каза Ремон.

Катрин се засмя от все сърце, сякаш самата тя бе причинила този глад и се чувствува горда от това.

— Всичко е готово. Надявам се, че още обичаш селските яденета. Там така много те промениха... Сега ще стопля супата...

Изпрах и изгладих бельото ти... Можеш да си вдигаш шум. Сами сме.

— Благодаря, Катрин.

Той беше дълбоко трогнат. Всичко го вълнуваше — чистата риза, изгладеният панталон с идеален ръб, мирисът в къщата и планинският вятър в пердетата... Глупаво е да се измъчва... Оттатък Катрин тракаше с тенджерите. Спомни си мелодията на песничката „Спах до теб...“ Да спи до Катрин!... Да не мисли за това повече! Слезе по стълбите и се спря на прага на класната стая. На черната дъска още стоеше някаква задача. Зад една витрина се виждаха мерки за височина, за тегло, разни предмети от калай и мед, грижливо подредени... картата на Франция, глобус, най-добрите рисунки на учениците, закачени на стените... Тук всичко беше чисто. Тук нямаше място за лъжа. Той влезе в кухнята и Катрин съвсем естествено му подложи страната си за целувка.

— Седни тук. У мен е много тясно.

Тя махна от стола цял куп вестници.

— Купих всички вестници, в които е писано за теб... Виждаш ли колко много са!

Все тъй засмяна, тя напълни със супа чинията на Ремон.

— Гореща е, почакай малко!

Докато Ремон се хранеше, тя го наблюдаваше. Той започна да се успокоява. Като свърши, облегна се на стола, сложи ръце върху покривката на масата и въздъхна.

— Е? — обади се тя. — Дойде ли на себе си. Мина ли ти този пристъп на лудост?

— О! Да не говорим — отвърна уморено той. — Още не мога да се опомня. Нали разбираш?

— Всичко зависи от твоята приятелка... тази Валерй...

— Кат! Не ставай лоша!

— Обичаш ли я?

— Но какво значение има това в случая? Не виждам връзката? Какво може да направи за мен?

— Боже мой, Ремон! Колко глупав можеш да бъдеш, когато си втълпиш нещо. Но помисли!... Никого не си убил, а всичко е станало така, сякаш ти си убил и тримата. Навярно някой се е намесил, мъничко е подредил нещата.

— Във всеки случай не е Валерй.

— Не е тя ли?... Тогава обясни ми номера с пижамата.

— Какво? Какъв номер?

— Ти ми каза, че Жод е бил обесен с колана на твоята пижама. Не си ли помисли, че още щом сте се прибрали в къщи, Валерй се е погрижила да скрие някъде този колан, за да насочи следите към теб?

— Това не е сериозно!

— Какво! Заканваш се, че ще удушиш Жод; отиваш у дома му, той е мъртъв; самоубил се е, около врата му има колан, който прилича като две капки вода на твоя... И ти мислиш, че малката ти приятелка няма да използва такъв случай? Не разбираш ли? Не съзнаваш ли, че Валерй те държи в ръцете си от момента, в който може да каже: Ремон уби Жод... Опитах се да му попреча... Тичах след него, но пристигнах много късно...

— Ти си ревнива, честна дума!

— Е, и какво от това? Имаш късмет, че съм ревнива, защото ясно виждам тайните й ходове. Довери се на една жена — тя лесно ще разкрие историите, в които са замесени жени.

— Добре, Кат... Какво е карало Валерй да ме държи, както ти казваш, в ръцете си?

Катрин се засмя горчиво и вдигна рамене.

— Наивник!... Ти си й бил роб... Дори пръста си не си могъл да вдигнеш без нейно разрешение. Навярно този тип леки жени страшно обичат да си имат някакъв покровител, към когото не чувствуват никакви задължения. Да не говорим, че има и друго нещо... А това друго нещо се набива в очите.

— Сега ще ми кажеш, че е убила Корин.

— За съжаление никого не е убила тая малка уличница! Поне засега още не, защото, ако не й попречат, ще ти види сметката. Не чете ли изявленията й в печата?

Ремон посегна към шишето с вино, но Катрин побърза да го вземе.

— Не... Край на това! Ако ти бе пил по-малко!

— Понеже ти командуваш тук, накажи ме прав до дъската.

Сълзи заблестяха в очите на Катрин.

— Виновна съм, че си създавам излишни грижи.

— Прощавай, Кат... Просто никога не съм те виждал тъй ожесточена.

— Заради теб съм така упорита... Защото ти си затваряш очите пред безспорните факти. Предпочиташ да заболееш... Когато си запратил бутилката върху афиша, ти си бил сигурен, че е паднала на празното място. А я намират до трупа на Корин... Кой я е сложил там? Не е отишла самичка я!

— Но когато Корин е била убита, Валерѝ изпълняваше своя номер.

— Е, и какво?... Това само показва, че тя много добре познава убиеца на Корин и иска на всяка цена да го спаси. Когато се е върнала през онази вечер, ти си спял. Събудила те е и ти си ѝ разказал за твоя подвиг. Не се лъжа, нали?

— Точно така! И аз веднага отново заспах.

— Жалко! Защото щеше да я видиш как тича към празното място. Тя е взела бутилката... Една бутилка, върху която има отпечатъците на твоите пръсти, не забравяй това... И после е изтичала при Корин... Защото вече е знаела какво се е случило на Корин. Нейният любовник навреме я е предупредил...

— Но... нали аз бях нейният любовник...

— Клетият Ремон! Нека видим защо Валерѝ е дошла при теб?... Но искрено. Защото ти си бил артист, чиято звезда е изгрявала. В деня, в който се появява твоят съперник или пък щастието променя посоката си, малката приятелка също сменя партньора си.

— Искаш да кажеш, че?...

— Разбира се! Крис!... Положително Крис, в противен случай нещата не биха могли да се обяснят! Крис е в опасност, защото е убил Корин. Но благодарение на бутилката могат да се отклонят подозренията... да бъдат насочени към теб. Вече съществува историята с колана. След това — бутилката. Схващаш ли връзката?

Ремон подпря главата си с две ръце. Просветлението, което започна да прониква в неговото съзнание, му причиняваше още по-голяма болка, отколкото пълната обърканост.

— Крис е имал отношения с Корин — продължи Катрин. — Но ти разбираш какви са могли да бъдат тези отношения!... Една жена, която спокойно би могла да му бъде майка! И той е станал неин любовник, както Валерѝ — твоя метреса... От честолубие! Като изход от един пропаднал вече живот...

— Но, дявол да го вземе, ти не си свидетел на всичко това! — избухна Ремон. — Измисляш, предполагаш...

— Не измислям. Казвам само, че навярно е имало някаква разправия между Крис и Корин, тъй като Корин бе убита. Лесно е да се отгатне за какво са се карали. След самоубийството на мъжа й Корин е свободна. Тя обича Крис... Любов на възрастна жена, която няма сили да се откаже. Знаеш ли, съществува такава любов... Направила е всичко за Крис. Навярно тази жена нищо не е давала без нищо. Несъмнено тя иска Крис да се ожени за нея. Той се отскубва. Казват си в лицето някои горчиви истини. Корин не се владее повече, изважда своя 6,35 и ранява Крис. Тогава той хваща първия попаднал му под ръка предмет и удря Корин с всичка сила. Убива я на място... После... Да... Телефонира, повиква на помощ съобразителното момиче, което след смъртта на Жод няма за какво да се страхува от теб. От „Атения“ Валерй отива при Корин. Тя има ум за двама. Крис е ранен в гърдите, но това не изглежда много тежко. Обикновено куршум от този калибър рядко е смъртоносен.

— Ти всичко знаеш!

— Тук имам време да чета — тъжно рече Катрин. — После... събитията се развиват от само себе си... Крис не може да отиде при лекар, защото ще бъде разкрит. А и не иска да се примири и да загуби всичко в момент, когато достига целта си. Ако внимава, ще успее да издържи още двацет и четири часа. След галата ще се лекува... Но как да оправдае тази рана?... Ако бях на мястото на Валерй, мисля, че щях да постъпя като нея. Когато обстоятелствата те заставят, човек става интелигентен... Достатъчно е да създадеш впечатление, че се готви някакъв атентат... Например, че Крис, след Жод и Корин, също е бил набеязан... И ако този атентат стане в „Атения“ пред стотици свидетели, никой не ще може да оспорва... Разбира се, предварително една мъничка дупка ще бъде пробита в костюма на необходимото място... Валерй се прибира при теб с пистолета на Корин... И докато ти спиш, го разменя с твоя. После върху лист, какъвто ти употребяваш, написва на пишещата ти машина заплашителното писмо... Такъв е бил първоначалният план... Но ето че ти се събуждаш и й разказваш случая с бутилката... Този път тя печели по всички линии... Отървава се от теб, ти и без това й пречиш... Вече си безспорният виновник... Още повече самият ти си убеден, че си убил Корин... И не само че

Крис е спасен, но той ще се възползува от необикновената реклама... Тук няма нищо мистериозно... Достатъчно е само да познаваш сценария и... Валерѝ.

— Забравяш, че Крис е мъртъв.

— И добре стана. Това доказва, че въпреки всичко съществува справедливост. Уби го неблагоразумието му. Представи си го — възбуден, изтощен, неспокоен... принуден да отговаря на журналистите, питайки се, ще издържи ли докрай... А после в своята лежа е бил длъжен да махне малката лепенка, за да потече кръв от раната... Прибави и виковете в залата, вълнението... Няма време да играе комедията на човек, срещу когото току-що са стреляли... По-точно, той напълно се е слял с ролята си. Чисто и просто е загубил съзнание. Станало е твърде късно, за да бъде спасен. В същност това е истината — песента уби и тримата... Вярваш ли ми сега?

Ремон мълчеше. Истината... Истината заради самата истина, не, това никак не го вълнуваше. Не се чувствуваше почти никак облекчен... Валерѝ бе тази, която...

— Според теб — прошепна той — тя ли е направила всичко?

— Всичко? Не... Единият се самоубива... другите двама се избиват един друг... Само че нейната намеса всичко обърква. Колкото повече ти си втълпяваш, че си виновен, толкова повече от своя страна тя нагласява работите, за да те направи виновен. Ако полицията те бе задържала, знаеш ли какво щеше да се случи? Щеше всичко да си признаеш. А Валерѝ щеше да те натика още по-дълбоко в калта. Достатъчно е да прочетеш вестниците. Уж те защитава, но винаги намеква, че си грубиян, пияница, ревнивец...

— Такъв ли съм?

— Не... Не вече... Ти си спасен, Ремон... Ще се върнеш в Париж и ще разкажеш всичко на комисаря...

Едва не ѝ отвърна: „А после?“ Може би тя беше много интелигентна, но нищо не разбираше, нищо от това, което за него бе съществено. Не разбираше, че вече не съществува „после“. Той се изправи.

— Ще помисля — каза Ремон. — Благодаря, Кат. Ти си чудесна, знаеш ли...

— Значи, сигурно е, нали! Ще се върнеш в Париж.

— Да. Мисля, че така ще бъде най-добре.

Той я прегърна. Тя го притисна много силно, сложила глава на рамото му. Да, тя ще съумее да го излекува, да го направи щастлив, да го запази до себе си.

А той, докато я люлееше, не изпускаше из очи ножа на масата. Ножа, с който щеше да убие Валерй.

---

[1] Шотландско уиски — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.